

Verplanting en groeiplaatsverbetering

Marc Lansink

De praktijk van idverde Bomendienst

Een boom verplanten is meer dan alleen het verplaatsen van de boom van de ene plaats naar de andere. Het is een delicate procedure die zorgvuldige planning en aandacht vereist, zodat de boom goed herstelt en zich kan aanpassen aan zijn nieuwe omgeving. Het vereist onder andere kennis van de conditie van de boom, de wortelontwikkeling, de bodem en de biologische reacties van bomen op stress. Groeiplaatsverbetering is een onmisbare stap in dit proces. Door de bodem en omgevingsfactoren te optimaliseren, geef je bomen de beste kans om te gedijen op hun nieuwe locatie.

Auteur: Sarah Westenburg

Er zijn verschillende manieren om bomen te verplanten. Denk aan de traditionele methode waarbij de boom met hijsbanden gecontroleerd wordt opgehesen aan de stam en de kluit op maat gevormd wordt. Ook het gebruik van een verplantmachine is mogelijk, en verder zijn er nog de palletmethode, de vjzelmethode en de versleeptechniek.

Op het vlak van groeiplaatsverbetering zijn er eveneens meerdere opties beschikbaar, zoals bodemverbetering, bodembeluchting en het inbrengen van drainages. Daarnaast kunnen er

ondersteunende maatregelen worden genomen om de aanslagkans te vergroten, zoals voorbereiding op het verplanten (onder andere wortelsnoei voorafgaand aan de verplanting). En uiteraard mag goede nazorg niet ontbreken. Het is van belang om de bomen na verplanting te monitoren en op maat en naar behoefte te bewateren en/of bemesten.

De praktijk van idverde Bomendienst

In dit artikel kijken we naar de praktijk van idverde Bomendienst, samen met Marc Lansink, die al 25 jaar in het vak zit en vestigingsma-

nager is. idverde Bomendienst is al sinds 1970 actief en heeft ruime ervaring met verplanting en groeiplaatsverbetering. Daarnaast wordt boomtechnisch advies gegeven, specialistische boomverzorging uitgevoerd en worden boomziekten en -aantastingen bestreden.

Onderzoek

Het uitvoeren van een verplantbaarheidsonderzoek is een essentiële eerste stap. Lansink: 'Het is van belang dat zowel de rooilocatie en de plantlocatie als de route tussen die twee goed onderzocht worden.' Allerlei aspecten moeten

in kaart gebracht worden. Op boomtechnisch vlak gaat het om vragen als: welke boomsoort betreft het, hoe groot is de boom, in welke conditie verkeert de boom, wat zijn de bodemkenmerken van de rooi- en plantlocatie, kan er een goede kluit gemaakt worden, etc.

Maar ook: welke voorbereidingen moeten er getroffen worden op de rooilocatie (denk aan het voorbereiden van de kluit) en op de plantlocatie (denk aan groeiplaatsverbetering)? Wat betreft de praktische uitvoerbaarheid gaat het met name om het transport: hoe moet de boom vervoerd worden, langs welke route en welke obstakels zijn er op die route? Om dat na te gaan, wordt de route verkend via Google Maps en door de route zelf te rijden, vertelt Lansink. Op basis van deze uitgebreide inventarisatie kan goed worden afgewogen of verplanten een reële slagingskans heeft.

Alles in huis

Een verplantmachine is een veelgebruikt hulpmiddel, maar ook andere methodes kunnen ingezet worden, zoals ondersteund en onver-

pakt verplanten met gebruik van een telekraan. Een vrij nieuwe toevoeging aan het arsenaal is de zogenaamde kluitondersnijder. Met dit apparaat wordt een staal draad op diepte aangebracht, waarmee vervolgens met een zagende beweging de beworteling onder een boom wordt losgesneden van de ondergrond. Zo wordt voorkomen dat er (onnodig) hard aan een boom getrokken moet worden om hem uit de grond te krijgen, wat schade kan veroorzaken. Lansink: 'Wij hebben alles in huis om alle mogelijke verplantingen uit te voeren.' En met succes, want idverde Bomendienst weet een aanslagpercentage van 99 procent te realiseren. Dat is hoger dan het aanslagpercentage van nieuw aangeplante kwekerijbomen.

Groeiplaatsverbetering

Groeiplaatsverbetering is een cruciaal onderdeel van het verplantingsproces. Lansink: 'Wij proberen de groeiplaats op de plantlocatie altijd op te waarderen.' Dat moet wat Lansink betreft zo natuurlijk mogelijk gedaan worden, bij voorkeur met biologische materialen. Verder is goede nazorg gedurende drie tot vijf jaar

na de verplanting essentieel. 'Als bedrijf willen wij onze naam alleen verbinden aan projecten waarbij goede nazorg de standaard is', aldus Lansink.

Baten van verplanting

Om opdrachtgevers te overtuigen van het nut van verplanting, kan i-Tree als tool ingezet worden. Lansink: 'Met behulp van i-Tree kan de kosten-batenbalans beter onderbouwd en tastbaar gemaakt worden.' Met i-Tree kunnen namelijk de baten van (het behoud van) bomen worden berekend. Het duurt een hele tijd, zo'n 30 jaar, voordat nieuw aangeplante bomen baten opleveren; de boom moet immers eerst groeien. Door bestaande bomen via verplanting te behouden, kunnen die bomen – na een korte herstelperiode – al meer baten leveren dan nieuwe aanplant. Zo heeft idverde Bomendienst i-Tree toegepast bij een verplantingsproject van 129 zomereiken in opdracht van de provincie Groningen.

Niet aantallen, maar kwaliteit

De verplantprojecten die ze uitvoeren zijn hoofdzakelijk onderdeel of naar aanleiding van bouw- of infraprojecten. Volgens Lansink wordt er steeds vaker gekozen voor verplanting, omdat er steeds meer aandacht is voor het belang van groen en de baten die bestaande bomen hebben dankzij hun grotere boomkroonvolume. Lansink: 'De discussie gaat steeds meer over kwaliteit van bomen in plaats van aantallen.' De ontwikkeling van richtlijnen zoals de 3-30-300-regel helpt daar ook bij, volgens hem.

Wat Lansink betreft, zouden overheden bij ruimtelijke-ordeningsprojecten in hun achterhoofd moeten houden dat ze in feite de beschikking hebben over hun eigen kwekerij. Lansink: 'Ze zouden bijvoorbeeld bij elk project bewust iets meer bomen kunnen aanplanten, zodat ze die in de toekomst op andere locaties kunnen planten. Daar hebben die toekomstige locaties baat bij.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!